

Sieviešu stāvoklis bruņotu konfliktu laikā un viņu loma pēckonflikta situācijā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par sieviešu stāvokli bruņotu konfliktu laikā un viņu lomu valsts atjaunošanā un demokratizācijas procesā pēckonflikta situācijā (2005/2215(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā ANO Drošības padomes 2000. gada 31. oktobra rezolūciju Nr. 1325, kurā deklarēts, ka ir svarīgi, lai sievietes būtu vienlīdzīgas ar vīriešiem miera un drošības uzturēšanā un veicināšanā un lai tās pilnībā būtu iesaistītas šajā procesā,
- ņemot vērā 2000. gada 30. novembra rezolūciju par sieviešu līdzdalību konfliktu mierīgā noregulējumā¹,
- ņemot vērā 1948. gada 10. decembrī pieņemto ANO Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, kā arī Vīnes deklarāciju un rīcības programmu, kas tika pieņemta Pasaules Cilvēktiesību konferencē, kura notika 1993. gadā no 14. līdz 25. jūnijam,
- ņemot vērā ANO ģenerālsekretāra biļetenu par īpašiem pasākumiem aizsardzībai pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību (ST/SGB/2003/13),
- ņemot vērā ANO 1993. gada 20. decembra Deklarāciju par pret sievietēm vērstas vardarbības izskaušanu² un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada 20. novembra Konvenciju par bērna tiesībām,
- ņemot vērā ANO 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkāda veida sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un tās fakultatīvo protokolu,
- ņemot vērā ANO 1984. gada 10. decembra Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgiem, necilvēcīgiem vai cieņu pazemojošiem apiešanās un sodīšanas veidiem un ANO 1974. gada 14. decembra Deklarāciju Nr. 3318 par sieviešu un bērnu aizsardzību krīzes un bruņotu konfliktu gadījumā³, īpaši tās 4. punktu, saskaņā ar kuru ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai aizliegtu sieviešu vajāšanu, spīdzināšanu, sodīšanu kā arī vardarbību un pazemojošu izturēšanos pret sievietēm,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes 1999. gada 17. septembra Rezolūciju Nr. 1265 par civiliedzīvotāju aizsardzību bruņota konflikta gadījumā, īpaši tā 14. punktu, saskaņā ar kuru ANO darbinieki, kas iesaistīti miera atjaunošanā, uzturēšanā un nostiprināšanā, saņems atbilstīgu apmācību, it sevišķi saistībā ar cilvēktiesībām, tostarp attiecībā uz dzimumu līdztiesību,

¹ OV C 228, 13.8.2001., 186. lpp.

² ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcija 48/104.

³ ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcija 3318 (XXIX).

- ņemot vērā ANO 1975. gada 15. decembra Rezolūciju par sieviešu līdzdalību starptautiskā miera un drošības stiprināšanā¹ un ANO 1982. gada 3. decembra Deklarāciju par sieviešu līdzdalību miera un starptautiskās sadarbības veicināšanas pasākumos², īpaši tās 12. punktu, kas attiecas uz konkrētiem pasākumiem, kas jāpieņem, lai palielinātu sieviešu līdzdalību miera nostiprināšanā,
- ņemot vērā Pekinas deklarāciju un darbības platformu, ko pieņēma ANO 4. Pasaules sieviešu konferencē, kas notika 1995. gadā no 4. līdz 15. septembrim, it īpaši E sadaļu par sievietēm un bruņotiem konfliktiem, politisku jomu, un ANO 2000. gadā no 5. līdz 9. jūnijam notikušajā īpašajā sesijā pieņemto dokumentu "Pekina +5" un „Pekina +10” par jauniem pasākumiem un iniciatīvām, lai sāktu īstenot 2000. gada 5. – 9. jūnijā pieņemto Pekinas deklarāciju un darbības platformu, īpaši 13. punktu par šķēršļiem, kas sievietēm liedz līdzvērtīgu piedalīšanos miera atjaunošanā, kā arī 124. punktu par sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu piedalīšanos miera uzturēšanas un miera sarunu misijās,
- ņemot vērā 1998. gada 17. jūlijā pieņemtos Romas statūtus, ar kuriem tika izveidota Starptautiskā krimināltiesa, īpaši to 7. un 8. pantu, kas izvarošanu, seksuālu paverdzināšanu, piespiedu prostitūciju, piespiedu grūtniecību, piespiedu sterilizāciju vai jebkura citu seksuālu vardarbību kvalificē kā noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu un pielīdzina šīs darbības spīdzināšanai un smagiem kara noziegumiem neatkarīgi no tā, vai starptautisku vai iekšēju konfliktu gadījumos tās tiek veiktas sistemātiski,
- ņemot vērā 1949. gadā pieņemtās Ženēvas konvencijas un 1977. gadā pieņemtos to papildprotokolus, kas nosaka, ka sievietes ir aizsargātas pret izvarošanu un jebkuru citu seksuālu vardarbību,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas Rezolūciju Nr. 1385 (2004) un Rekomendāciju Nr. 1665 (2004) „Konfliktu novēršana un atrisināšana: sieviešu loma”, kurus pieņēma 2004. gada 23. jūnijā,
- ņemot vērā rezolūciju „Sieviešu un vīriešu loma konfliktu novēršanā, miera nostiprināšanā un demokratizācijas procesā pēc konfliktiem – dzimumu perspektīva (*gender perspective*)”, ko pieņēma 2003. gada 22. un 23. janvārī Skopjē notikusī 5. Eiropas ministru konference par sieviešu un vīriešu līdztiesību,
- ņemot vērā deklarāciju „Dzimumu līdztiesība – būtisks jautājums pārmaiņu sabiedrībā” un ar to saistīto Rīcības programmu, kuras pieņēma 5. Eiropas ministru konferencē,
- ņemot vērā Sofijā notikušās EDSO ministru konferences 2004. gada 7. decembrī pieņemto Lēmumu Nr. 14/04 par EDSO rīcības plānu 2004. gadam attiecībā uz dzimumu līdztiesības veicināšanu,
- ņemot vērā Ļubļanā notikušās EDSO ministru konferences 2005. gada 6. decembrī pieņemto Lēmumu Nr. 14/05 par sieviešu lomu konfliktu novēršanā, krīžu pārvarēšanā un atjaunošanas pasākumos pēc konflikta,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Dalībvalstu ministru komitejas Ieteikumus Nr. 5 (2002) par

¹ ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcija 3319 (XXIX).

² ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcija 37/63.

sieviešu aizsardzību pret vardarbību saistībā ar vardarbību konfliktu un pēckonfliktu situācijās,

- ņemot vērā 2005. gada septembrī pieņemto Padomes darba dokumentu par ANO Drošības padomes Ieteikumu Nr. 1325 ievērošanu saistībā ar Eiropas drošības un aizsardzības politiku,
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumu (A6-0159/2006),
- A. tā kā civiliedzīvotājas, tāpat kā bērni un sirmgalvji, konfliktu laikā kļūst par dažāda veida vardarbības, tostarp seksuālas vardarbības upuriem;
- B. tā kā bruņotu konfliktu gadījumā vardarbība pret sievietēm bieži vien izpaužas ne tikai kā fiziska un/vai seksuāla vardarbība, bet arī kā viņu ekonomisko, sociālo un ar kultūru saistīto tiesību pārkāpumi;
- C. tā kā sieviešu neaizsargātības konfliktsituācijās cēlonis bieži vien ir zems sieviešu sociālais stāvoklis un nepietiekamas iespējas piekļūt cita starpā izglītībai un darba tirgum un tā kā līdz ar to sieviešu emancipācija ir viens no priekšnoteikumiem cīņai pret specifisku, ar dzimumu saistītu vardarbību bruņotu konfliktu laikā;
- D. tā kā izvarošana un seksuāla vardarbība kara laikā ir viena no pretinieka pazemošanas un psiholoģiskas vājināšanas metodēm, taču upuri bieži vien tiek apzīmogoti ar kauna zīmi, atstumti, cieš no pasliktinātas sabiedrības attieksmes vai pat nogalināti, lai neciestu kopienas gods;
- E. uzsver, ka vēsturiskā pieredze liecina par to, ka ar karadarbību nodarbojas galvenokārt vīrieši, tādēļ ir pamats cerēt, ka sieviešu spēja veidot dialogu un nevardarbīgā daba var būt vērtīgs ieguldījums konfliktu novēršanā un atrisināšanā;
- F. tā kā konfliktu laikā sievietēm bieži vien ir grūtības saņemt ar viņu dzimumu saistītus reprodiktīvās veselības aprūpes pakalpojumus tādās jomās kā kontracepcija, seksuāli transmisīvo slimību ārstēšana, pirmsdzemdību aprūpe, grūtniecības pārtraukšana pēc sievietes vēlēšanās, dzemdniecība, pēcdzemdību aprūpe un aprūpe menopauzes laikā;
- G. tā kā brīvprātīga vai piespiedu stāšanās dzimumsakaros bez aizsargāšanās var veicināt tādu seksuāli transmisīvo slimību kā HIV izplatīšanos un tā kā šī problēma ir īpaši aktuāla konfliktsituāciju laikā un pārvietoto personu nometnēs;
- H. tā kā seksuālas vardarbības upurēm konfliktu laikā ļoti reti ir pieejama aizsardzība, psiholoģiska uzmanība, medicīniska aprūpe un tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas palīdzētu viņām pārvarēt ciešanas un panākt, lai persona, kas izdarījusi kriminālnozieģumu, saņemtu sodu;
- I. tā kā vardarbība ģimenē, kas raksturīga konfliktsituācijām, nesamazinās pēc konflikta, kad kaujinieki atgriežas mājās;
- J. tā kā visā pasaulē sievietes, kas darbojas miera saglabāšanas jomā, ir izmantojušas sakarus

ar kolēģēm citviet, lai panāktu dialogu starp karojošajām pusēm un atrastu pazudušos radniekus;

- K. tā kā sieviešu miera kustības ne vienmēr apzināti cenšas mainīt sociālās attiecības un likumus, kas nosaka varas sadalījumu starp sievietēm un vīriešiem;
- L. tā kā sieviešu līdzdalība sarunās un aktīva iesaistīšanās miera atjaunošanā ir svarīgs solis pretim demokrātijai, taču ar to vien nepietiek, un tā kā politikā iesaistītajām sievietēm ir vajadzīgs atbalsts un atbalstītāji;
- M. tā kā ir dažas īpašas sievietes, piemēram, *Ellen Johnson-Sirleaf* Libērijā un *Micheline Bachelet* Čīlē, kas pēc dalības politiskās pretošanās kustībās kļuvušas par augsta līmeņa valsts amatpersonām, taču šādu piemēru vēl aizvien ir ļoti maz;
- N. tā kā patiesības noskaidrošanas un samierināšanas komisijas sekmē samierināšanos sabiedrībā, kas atgūstas pēc konflikta, taču šo komisiju sastāvā vēl aizvien ir ļoti maz sieviešu;
- O. tā kā atsevišķu valstu vai starptautisko organizāciju aizsāktās iniciatīvas ņemt vērā dzimumu līdztiesības aspektu ir vērtējamas atzinīgi un kalpo par labas prakses piemēru;
- P. tā kā sievietes vienmēr ir bijušas gan karavīri, gan pretošanās kustību locekles, taču mūsdienās daudzās valstīs oficiāli dien bruņotajos spēkos, ko var uzskatīt par dzimumu līdztiesības izpausmi;
- Q. tā kā kamikadzes ir salīdzinoši nesena parādība, kas raksturīga tikai islāma valstīm, un tā kā sieviešu kamikadžu nav daudz;
- R. tā kā sievietes, kas kļūst par kamikadzēm dara to tādēļ, ka nonākušas izmisumā politisku, personisku vai sociālu apsvērumu dēļ;
- S. tā kā mūsdienu fundamentālisms cenšas attaisnot kaujiniekus pašnāvniekus un sievietes, kas iesaistījušās pretošanās kustībās un militāros grupējumos un cīnās par sociālu taisnīgumu ir labs mērķis šādai propagandai;
- T. tā kā pārlietu lielā uzmanība, ko plašsaziņas līdzekļi velta šai parādībai un pašnāvnieku ģimenēm, palielina nenobriedušu jauniešu interesi par pašnāvnieku veiktiem terora aktiem;
- 1. uzsver vajadzību pievērst uzmanību dzimumu jautājumam miera pētniecībā, konfliktu novēršanā un risināšanā, miera uzturēšanas operācijās, pēckonfliktu rehabilitācijā un atjaunošanā un nodrošināt dzimumu jautājuma iekļaušanu praktiskajās programmās;

Sievietes – kara upuri

- 2. atgādina, cik nozīmīga ir piekļuve reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumiem konfliktu situācijās, pēckonfliktu laikā un bēgļu nometnēs, jo bez šādiem pakalpojumiem mātes un bērna mirstības līmenis paaugstinās un vienlaikus izplatās seksuāli transmisīvās slimības; uzsver, ka vardarbība ģimenē, prostitūcija un izvarošana, kas ir izplatītas parādības šādos apstākļos, vēl jo vairāk liek pievērst īpašu uzmanību šiem veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp nepieciešamībai dot iespēju sievietēm dzemdēt slimnīcā arī bez vīriešu kārtas radnieka piekrišanas, pārtraukt nevēlamu grūtniecību, kā arī izmantot psihologa palīdzību; atbalsta to, ka visām sievietēm un meitenēm, kas kļuvušas par

izvarošanas upurēm, ir jāgarantē tūlītēja pieeja postkoitālajai (pēcdzimumakta) kontracepcijai; uzskata, ka pasākumi seksuālo un reproduktīvo tiesību ievērošanas nodrošināšanai palīdzēs samazināt seksuālo vardarbību konfliktu situācijās;

3. uzsver visu valstu pienākumu izbeigt nesodāmību un tiesāt tos, kas vainojami genocīdā, noziegumos pret cilvēci, kara noziegumos, tostarp kara noziegumos, kas saistīti ar tādu seksuālu vardarbību pret sievietēm un meitenēm kā izvarošana, seksuāla paverdzināšana, piespiedu prostitūcija, piespiedu grūtniecība, piespiedu sterilizācija, kā arī cita veida līdzīgas smaguma pakāpes seksuālā vardarbībā, atzīt šos noziegumus par noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem un atbilstīgi nosodīt, kā arī uzsver nepieciešamību, ja vien tas iespējams, neattiecināt uz šiem noziegumiem amnestijas noteikumus;
4. prasa, lai sievietes, kas konfliktu laikā ir cietušas no vardarbības un nežēlīgas apiešanās, varētu iesniegt prasību starptautiskajās tiesās cieņu nepazemojošos apstākļos un lai tās viņām nodrošinātu aizsardzību pret fiziskiem uzbrukumiem un pasargātu no traumas, kas var rasties izjautāšanas gaitā, ja netiek ņemts vērā, ka sieviete pagātnē ir guvusi traumu; prasa, lai viņu iesniegtajās lietās tiktu spriesta tiesa gan civilā, gan kriminālā jomā un lai tiktu ieviestas palīdzības programmas, kas sekmētu viņu ekonomisko, sociālo un psiholoģisko reintegrāciju;
5. uzskata par prioritāru pārtraukt bērnu kareivju izmantošanu konfliktos, tostarp attiecībā uz meitenēm, kurām jāpiedzīvo īsta seksuāla paverdzināšana; mudina izveidot programmas šo bērnu ilgtermiņa psiholoģiskai, sociālai, izglītības un ekonomiskai reintegrācijai;
6. nosoda jebkāda veida vardarbību pret sievietēm un uzskata par absolūti nepieļaujamu bērnu, meiteņu un sieviešu seksuālu izmantošanu bruņotos konfliktos un bēgļu nometnēs; prasa piemērot bargas administratīvas un kriminālas sankcijas pret humānās palīdzības organizāciju darbiniekiem, starptautisku organizāciju pārstāvjiem, miera uzturēšanas spēkiem un diplomātiem, kas tā rīkojušies;
7. aicina atvēlēt apropriācijas starpdisciplināru programmu izveidei, kas paredzētas, lai cīnītos pret vardarbību ģimenē, kas pēckonflikta apstākļos notiek tādēļ, ka sabiedrība ir nocietinājusies, pastāv ekonomiska nedrošība un vīrieši ir guvuši psiholoģiskas traumas; atzīmē, ka vardarbība ģimenē pēckonflikta apstākļos ir parādība, kurai tiek pievērsta nepietiekama uzmanība un kuru ir grūti konstatēt, taču tās pamatā ir attiecību kvalitāte pirms konflikta, pie tam šāda vardarbība padara nopietnāku traumu, ko sievietes guvušas piedzīvotās seksuāla rakstura vardarbības rezultātā;
8. uzsver, ka nopietns pamats bažām ir lielais sieviešu un bērnu skaits bēgļu un iekšēji pārvietoto personu vidū, ko reģistrējušas starptautiskās organizācijas bruņotu konfliktu un pilsoņu karu skartos reģionos;
9. Uzsver īpašās sieviešu un meiteņu vajadzības saistībā ar atmiņēšanu un to, ka, lai gan 'kājnieku mīnas' ir izmantotas militārām vajadzībām, to dēļ galvenokārt ir nogalinātas vai sakropļotas sievietes, bērni un ar karadarbību nesaistīti vīrieši, kas tādēļ zaudē iespēju nopelnīt sev iztikas līdzekļus; atkārtoti atzīmē, ka ES jāveicina tas, lai tiktu ievērota Otavas Konvencija par kājnieku mīnu lietošanas, uzglabāšanas un ražošanas aizliegumu un to iznīcināšanu, galvenokārt Āfrikā, bet daļēji arī Eiropā un citviet; mudina ES pastiprināt centienus, lai attīrītu no mīnām bijušos konfliktu reģionus un nodrošinātu cietušo personu ārstēšanu un rehabilitāciju, kā arī mīnēto zemju apgūšanu, lai cilvēki tur atkal varētu droši dzīvot un strādāt;

Sievietes – miera nesējas

10. uzsver sieviešu pozitīvo lomu konfliktu atrisināšanā un lūdz Komisiju un dalībvalstis nodrošināt atbilstošu tehnisko un finansiālo atbalstu programmām, kas veicina sieviešu pilna apjoma līdzdalību miera sarunu vadīšanā un kopumā nodrošina sievietēm iespējas pilsoniskā sabiedrībā;
11. uzsver sieviešu pozitīvo lomu normālu apstākļu atjaunošanā pēc konfliktiem un it īpaši atbrūšanas, demobilizācijas un reintegrācijas programmās, jo sevišķi tad, ja šādas programmas attiecas uz bērniem kareivjiem; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka sievietes vienlīdz pilnā apmērā piedalās atbrūšanas, demobilizācijas un reintegrācijas programmās, un īpaši censties organizēt šīs programmas tā, lai reintegrētu bērnus kareivjus;
12. pauž stingru atbalstu Kosovas sieviešu organizāciju spēcīgās koalīcijas 2006. gada 8. martā izteiktajam aicinājumam iekļaut sievietes starptautiskajā Kosovas septiņu cilvēku komandā, kas risina sarunas par reģiona statusu nākotnē; pauž nožēlu, ka līdz šim šis aicinājums ir ignorēts;
13. uzsver, ka pēckonflikta periodā sieviešu miera kustībām jāsniedz pedagoģisks, politisks, finansiāls un juridisks atbalsts, lai izveidotos demokrātiska sabiedrība, kurai rūp sieviešu tiesības, kā arī dzimumu līdztiesība konstitucionālo, likumdošanas un politisko reformu laikā; atzinīgi vērtē dažādas starptautiskas iniciatīvas, kas darbojas šajā jomā, piemēram, Austrālijas darbību Papua-Jaungvinejā un Norvēģijas – Šrilankā
14. atzinīgi vērtē dažādas iniciatīvas izveidot agrīnās brīdināšanas un konfliktu uzraudzības rādītājus, kas ņem vērā dzimumu līdztiesības aspektu un ko ir izstrādājušas tādas organizācijas un struktūras kā ANO Sieviešu attīstības fonds (*UNIFEM*), Eiropas Padome, Šveices Miera fonds, *International Alert* un Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas forums (*Forum on Early Warning and Early Response*);
15. izsaka gandarījumu, ka Padome 2005. gadā rūpējās, lai ANO Rezolūcija Nr. 1325 (2000) tiktu ņemta vērā Eiropas drošības un aizsardzības politikā (EDAP), tādējādi īstenojot integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai, un aicina Padomi iekļaut padomniekus cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības jautājumos civilajos miera uzturēšanas spēkos, kurus vada Eiropas Savienība, kā arī nodrošināt apmācību dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas jomā;
16. atkārtoti aicina veikt Eiropas Drošības un aizsardzības politikas izvērtēšanu Parlamentā;
17. uzsver, ka ir svarīgi īstenot un turpmāk attīstīt EDAP operācijām piemērojamus vispārējus uzvedības standartus, pienācīgu uzmanību pievēršot šo noteikumu atbilstībai tiem noteikumiem, kas regulē cita veida ES klātbūtni trešās valstīs, kā arī vadlīnijām par civiliedzīvotāju aizsardzību ES vadītās krīžu novēršanas operācijās;
18. ļoti atzinīgi vērtē Padomes 2005. gada novembrī pieņemto rīcības dokumentu par ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1325 (2000) īstenošanu EDAP kontekstā;
19. aicina ES atbalstīt pasākumus, kuru mērķis ir ievērojami palielināt sieviešu skaitu visos EDAP misiju līmeņos un jo īpaši sekmēt sieviešu kandidatūru izvirzīšanu un iesniegt viņu vārdus kandidēšanai militāro, policijas un politisko ierēdņu amatam EDAP misijās jau šo misiju plānošanas sākumposmā;

20. ir pārliecināts, ka EDAP misiju plānošanā jāparedz vietējo sieviešu organizāciju līdzdalība miera uzturēšanas procesā, lai šīs organizācijas varētu sniegt savu īpašo ieguldījumu tajā un lai būtu iespējams apzināt to, kā konflikta apstākļi ietekmē sievietes;
21. mudina ES pievērst vairāk uzmanības policijas spēku klātbūtnei, sagatavošanai, apmācībai un aprīkojumam militārajās misijās, jo policijas vienības ir galvenais spēks civiliedzīvotāju, jo īpaši sieviešu un bērnu, drošības garantēšanai;
22. ir gandarīts, ka jaunajās miera misijās, ko ANO veido kopš 2000. gada, darbojas arī padomnieki dzimumu līdztiesības jautājumos un ka 2003. gadā šāds postenis ir izveidots Miera uzturēšanas operāciju departamentā;
23. prasa neaizmirst drosmīgās sievietes, kas ir izvēlējušās miermīlīgu politiskās pretošanās formu un par to ir samaksājušas vai vēl arvien maksā ar ieslodzījumu, policijas uzraudzību vai nolaupīšanu;
24. uzsver nepieciešamību valsts atjaunošanas procesā palielināt sieviešu lomu politisko lēmumu pieņemšanā un arī nodrošināt politisku piedalīšanos sarunās; atbalsta Rezolūcijā Nr. 1325 (2000) un minētajā 2000. gada 30. novembra rezolūcijā paustos ieteikumus;
25. uzskata par nepieciešamu veicināt sieviešu lielāku piedalīšanos un klātbūtni plašsaziņas līdzekļos un sabiedriskās domas platformās, ar kuru starpniecību sievietes var likt uzklaut savu viedokli;
26. atzinīgi vērtē Komisijas sniegto atbalstu brīvu vēlēšanu norisei valstīs, kurās ir bijuši konflikti, ir gandarīts par sieviešu piedalīšanos vēlēšanu procesā; ir gandarīts arī par sieviešu iecelšanu vairāku vēlēšanu misiju vadībā nestabilās valstīs un aicina nekavējoties palielināt vēlēšanu misiju vadītāju – sieviešu skaitu;
27. norāda uz to, ka vēl aizvien pastāv sieviešu diskriminācija attiecībā uz piekļuvi kapitālam un tādām lietām kā pārtika, izglītība, informācijas tehnoloģijas, veselības aprūpe un citiem sociāliem pakalpojumiem un uzskata, ka sieviešu iesaistīšanās ekonomikā gan laukos, gan pilsētās ir ļoti svarīgs priekšnoteikums viņu sociāli ekonomiskās situācijas uzlabošanai pēckonflikta apstākļos; uzsver pozitīvo lomu, kāda mikrokredītiem jau pašlaik ir sieviešu ietekmes palielināšanā, un aicina starptautisko sabiedrību veikt pasākumus, lai veicinātu šīs pieejas izmantošanu valstīs, kuras atgūstas pēc konfliktiem;

Sievietes un karš

28. nosoda upura apoloģiju, kas mūsdienās ir adresēta jaunatnei, tostarp jaunām sievietēm; norāda, ka aicinājumi veikt teroristiskas pašnāvības noārda atšķirības starp reliģisku dedzību, izmisīgu pretošanos okupācijai vai netaisnībai un, visbeidzot, šādās akcijās par upuriem kļūst nevainīgi civiliedzīvotāji;
29. vērš uzmanību uz teroristu pašnāvnieču problēmu un uzsver, ka izvarošana kā karadarbības līdzeklis skar visas sievietes neatkarīgi no viņu etniskās vai reliģiskās piederības un ideoloģiskās pārliecības; atgādina, ka izvarotās sievietes tiek apzīmogotas ar kauna traipu, izstumtas un pat nogalinātas; atgādina, ka Šrilankā *LTTE* kustība apzināti vervē sievietes pašnāvniecisku terora aktu veikšanai, bet Čečenijā sievietes bieži vien tiek piespiestas kļūt

par teroristēm - pašnāvniecēm; atzīmē, ka izvarotās sievietes jūtas zaudējušas dzīves vērtību un, alkstot atriebties „pretiniekam” par nodarīto „kaunu”, var iesaistīties šāda veida vardarbībā; atzīmē, ka šai parādībai nav nekāda sakara ar islāmu kā reliģiju, drīzāk – ar tradicionālo lomu sadalījumu un nevainības vērtību, kas raksturīga arī sabiedrībām, kas nav islāmticīgas; atzīmē, ka šī parādība arī ir viens veidiem, kādā sievietes pretojas tradicionālajam lomu sadalījumam un tam, ko no viņām sagaida sabiedrība, kurā dominē vīrieši;

30. ir gandarīts, ka šo parādību, tās izplatību un manipulāciju ar to plašsaziņas līdzekļos šodien islāma garīgie līderi nosoda tieši Korāna vārdā, kas veicina cieņu pret dzīvību;
31. prasa izmeklēt atriebības un politisku, sociālu vai ar kultūru saistītu iemeslu dēļ veiktos pašnāvnieciskos terora aktus un mudina starptautisko sabiedrību nodrošināt starptautisko tiesību ievērošanu un nodrošināt mieru visur, kur sievietes ir bijušas vai vēl aizvien ir pakļautas teroristu - pašnāvnieku vervēšanas draudiem;

Ieteikumi

32. atbalsta visus ieteikumus, kas ietverti ANO rezolūcijā Nr. 1325 (2000) un kas virzīti uz sieviešu stāvokļa uzlabošanu konfliktos, kā arī aicina Padomi un Komisiju ņemt vērā šos ieteikumus, īpaši ieteikumus, kas iekļauti 2000. gada 30. novembra rezolūcijā, un nekavējoties iestrādāt tos visu politikas virzienu pamatnostādņēs;
33. konstatē, ka, par spīti dažādu starptautisko un Eiropas iestāžu rezolūcijām, aicinājumiem un ieteikumiem sievietes vēl arvien pilnībā netiek iesaistītas konfliktu novēršanā, miera operācijās un miera atjaunošanā; tāpēc atzīst, ka ir vajadzīgi nevis jauni ieteikumi, bet praktiski izmantojama rīcības programma, kurā apzināti tās īstenošanai svarīgie faktori un iekļauts šķēršļu novērtējums, kā arī programmas īstenošanas uzraudzība; Aicina katru gadu iesniegt Eiropas Parlamentam ziņojumu par programmas īstenošanas gaitu;
34. uzsver to, cik svarīga ir sieviešu dalība diplomātiskos pasākumos un aicina dalībvalstis palielināt savos diplomātiskajos dienestos nodarbināto sieviešu skaitu, nodrošināt šajos dienestos strādājošām sievietēm mācības par sarunu un starpniecības tehnikām, kā arī veidot to sieviešu reģistrus, kuras ir kvalificētas ieņemt ar mieru un drošību saistītus amatus;
35. aicina pārejas uz demokrātiju un tiesiskumu procesā piemērot „pārejas posma taisnīguma” principus, ievērojot upuru tiesības, nodrošinot, ka tiek saglabāta sieviešu liecinieču cieņa un gādājot par sieviešu skaita pārstāvniecību izmeklēšanas komitejās, kas izveidotas samierināšanas un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas nolūkos, attiecībā uz šo komiteju pieņemtiem pasākumiem;
36. ierosina formulēt ieteikumus tikai attiecībā uz pašu būtiskāko, proti, prasīt, lai konkrētu pasākumu veikšanai iestādes veido sinerģiju ar citām starptautiskām organizācijām, kurām ir tādi paši mērķi, un kā stimulu un sviru pēc iespējas izmantot jaunus finanšu instrumentus, ko piedāvā finanšu plāns 2007.-2013. gadam;
37. iesaka Komisijai, Padomei un dalībvalstīm sekmēt to, lai visās konfliktu skarto valstu skolas un mācību programmās tiktu nodrošināta izglītība par mieru, cilvēka cieņu un dzimumu līdztiesību, kas palīdzētu šajās valstīs, kā arī miera uzturēšanas un miera iedibināšanas

spēkos un norīkoto ES un citu starptautisku palīdzības organizāciju personāla vidū veidot mieru mīlošu attieksmi un informētību par sieviešu tiesībām; ierosina šajā projektā iesaistīt vietējās sieviešu organizācijas, māšu apvienības, jaunatnes nometņu audzinātājus un skolotājus;

38. aicina Komisiju ziņot Parlamentam par 2003. gada vadlīniju par bērniem un bruņotiem konfliktiem izpildi;
39. iesaka dalībvalstīm paplašināt programmas, kas paredzētas, lai uzņemtu Eiropas Savienībā bērnus un pusaudžus no konfliktu skartajiem reģioniem un pasargātu viņus no dzīves, kurā valda vardarbība un bezcerība, kas savukārt izraisa vardarbību, tostarp pret sievietēm; prasa, lai Padome aicina dalībvalstis atvieglot šādu jauniešu uzņemšanu, to neapgrūtinot ar nevajadzīgiem šķēršļiem; mudina panākt vienošanos ar tranzīvalstīm, lai tās netraucētu šādu humanitāru programmu īstenošanu;
40. prasa, lai Komisija atbalsta miera iniciatīvas, ko aizsākušas sieviešu apvienības, it īpaši vairākkultūru, pārrobežu un reģionālās sadarbības iniciatīvas, sniedzot konflikta atrisināšanā un miera veidošanā iesaistītajām organizācijām politisku, tehnisku un finansiālu palīdzību; mudina Padomi nodrošināt šo iniciatīvu politisko tālākvirzību attiecīgo valstu lēmējinstādēs; mudina Eiropas Parlamentu un it īpaši tā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteju veidot apvienotās komitejas, kurās darbotos sievietes no šādām apvienībām un Eiropas Parlamenta deputātes un kuras nodarbotos ar konflikta zonām aktuāliem jautājumiem;
41. aicina Komisiju un citus donorus piešķirt resursus, lai atbalstītu pilsoniskās sabiedrības organizāciju, it īpaši vietējo sieviešu grupu, kuras iesaistītas nevardarbīgā konfliktu risināšanā, spēju palielināšanu, kā arī sniegt tehnisku palīdzību un atbalstīt arodizglītību;
42. uzskata, ka 2007.-2013. gada finanšu plānā Komisijai noteikti jā saglabā Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību institūts kā specifisks instruments; atgādina, ka tas ir ļāvis sekmīgi izmantot specifiskus, ar sieviešu tiesībām saistītus uzaicinājumus uz konkursu un budžeta pozīcijas bez saskaņošanas ar attiecīgo valstu valdībām; aicina Komisiju nodrošināt, lai stabilitātes instrumentā, kas paredzēts konfliktu risināšanai, tiktu iekļauts dzimumu līdztiesības aspekts, kas ļautu risināt sieviešu problēmas konfliktu zonās;
43. prasa, lai dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana tiktu pārredzami un pārbaudāmi ietverta visos finanšu instrumentos, īpaši pirmspievienošanās instrumentā, Eiropas kaimiņattiecību politikā un attīstības un ekonomiskās sadarbības instrumentā (*DCECI*) un stabilitātes instrumentā un lai tas ir asociācijas līgumu noslēgšanas priekšnoteikumu neatņemama sastāvdaļa;
44. uzsver, ka valstu stratēģiskie plāni un rīcības plāni var būt lielisks dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas mehānisms, ja vien abām pusēm piemīt politiskā griba; prasa, lai visās EDAP darbībās tiktu ņemti vērā ANO Rezolūcijas Nr. 1325 (2000) un Eiropas Parlamenta 2000. gada 30. novembra rezolūcijas ieteikumi, kā arī lai katru gadu Eiropas Parlamentam tiktu iesniegts ziņojums;
45. prasa aizsargāt tiesības uz reproduktīvo veselību un lai Komisija to uzskata par prioritāti sadarbības pasākumos, it īpaši sadarbojoties ar konfliktu skartiem reģioniem, un lai šī prioritāte tiktu atspoguļota tās budžeta pozīcijās;
46. uzsver vajadzību labāk kontrolēt pārtikas, apģērbu un veselības aprūpes priekšmetu,

piemēram, higiēnisko dvieļu, sadali ārkārtas operāciju laikā un aicina starptautiskās humānās palīdzības aģentūras atbalstīt drošības pasākumus bēgļu nometnēs, lai samazinātu pret sievietēm un meitenēm vērstas vardarbības un seksuālās vardarbības risku, izveidot reproduktīvās veselības programmas bēgļu nometnēs un nodrošināt, ka visas sievietes un meitenes, kuras ir tikušas izvarotas, nekavējoties var saņemt pēctraumas profilaksi;

47. iesaka Eiropas Parlamentam, Eiropas Padomei, NATO, visām kompetentajām ANO struktūrām, tostarp Sieviešu attīstības fondam (*UNIFEM*) un EDSO, kā arī citām starptautiskām iestādēm, kas darbojas šajā jomā, sākt sadarbību, lai izveidotu ar dzimumu saistītus rādītājus, ko varētu izmantot, vērtējot konfliktus, iekļaut jaunajos ārpolitikas un attīstības instrumentos un izmantot agrīnās brīdināšanas vajadzībām;
48. uzskata, ka valstīs, kas atgūstas no konfliktsituācijas, sieviešu līdzdalībai visos sociālās, ekonomiskās un politiskās dzīves līmeņos vajadzētu būt vienlīdzīgai ar vīriešu līdzdalību; apzinās, ka ar šīm kvotām nav iespējams uzreiz panākt sieviešu un vīriešu vienādu pārstāvību, jo jāņem vērā kultūras un sociālās attīstības īpatnības minētajās valstīs; tāpēc prasa Komisijai savos rīcības plānos Rezolūcijas Nr. 1325 (2000) īstenošanai sekmēt sieviešu līdzdalības līmeņa palielināšanu, kā arī raudzīties, lai sieviešu pārstāvība arvien palielinātos, un ziņot par rezultātiem Eiropas Parlamentam;
49. atbalsta nolīgumos ar trešām valstīm paredzēto cilvēktiesību klauzulu pienācīgu īstenošanu un starptautisko humanitāro tiesību aktu un attiecīgo starptautisko nolīgumu principu īstenošanu, īpaši ņemot vērā sieviešu tiesības un vajadzības;
50. uzskata, ka, padarot ES Rīcības kodeksu attiecībā uz ieroču eksportu par juridiski saistošu, varētu būtiskā mērā mazināt sieviešu ciešanas, samazinot bruņotu konfliktu skaitu pasaulē.
51. iesaka Parlamentam pievērsties sieviešu izdarīto teroristisko pašnāvību problēmai, uzsākt šī jautājuma pētīšanu un noslēgumā rīkot konferenci, kurā piedalās ne tikai speciālisti, bet arī cilvēki no attiecīgajām valstīm, kuri pārzina ar dzimumu saistīto problemātiku, un islāma reliģiskie līderi;

0
0 0

52. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu, pievienošanās sarunvalstu un kandidātvalstu valdībām.